

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcs-megyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egyszeri évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Stachetelt irada, havá a lap szallitási részét tárgyaszküldemények általános a ref. felkérési lak.

Bérmintion levélök csak lement korok-hall fogadhatnak el.

A kérsintök nem adhatók vissza.

Kiadó-hivatal,
havá az előfizetési pénzek, a lapra szánt hirdetések és felajánlások küldésének: **Nagyter 126. sz. a.**

Hirdetési díjak:

Minden 5 házból jut-ele egyeztető hirdetését 5 kr., kibővíteni 4 kr.

Törvényes hirdetések: szabolcsi halottak, keresetök, földesek által szerkesztésű.

Minden egyes hirdetés után kincsiszallitások 30 kr.

A nyilatkoznak minden három házból garmond sor díja 20 kr.

Az előfizetők a hirdetések megadásánál 20% nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési felhívás

„SZABOLCS”

1875-ik évi folyamára.

A „Szabolcs” az új évvel 4-ik évi folyamára lép! Három éves pályafutása elég kezesség és biztosítékot nyújt jövője iránt.

Megyei érdekeinket, különösen azt, mely a megye szellemi fejlődésével és felvirágzásával egy és ugyanaz: a népvnevelés ügyét, lehető leghatározottabban és melegebben karolta fel lapunk; igyekezett, hogy a szépirodalmi rész is változatos és gyönyörködtető legyen; felvettünk megvittattunk sokszor nemcsak megyei, de országos új és údvös eszméket is, szóval mindent elkövetünk, hogy lapunkat a közérdeklőség színvonalán tartsuk.

Érezve, hogy lelkiismeretes munkálkodásunk után méltók vagyunk a közönség pártfogására, tekintve mindenfelett azon érdeklődést, melyszerint különösen az utolsó évfolyam második felében, előfizetőink száma 50-nel szaporodott; határoztuk, hogy lapunkat jövő évben is fel fogjuk tartani.

Tisztelettel ajánljuk azt továbbra is a t. előfizetők pártfogásába!

Előfizetési árak az eddigiek.

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Évfolyamra	1 frt.

Az előfizetési pénzek postai utalványok mellett a szokott helyre küldendők.

Tisztelettel

az igazgatóság.

TÁRCZA.

Karácsonyban.

1874.

A fény folajul, — megváltón jelen, Világot gyujtva gyászos éjelen.

Sulyos bilines, kainság, babona: Ezeknek földön többé nincs hona.

Önzés, erőszak elzúllóttének. Hirére a megváltó jöttének.

Erény, igazság fényözvete trónon Bűzünk tekint le mint fennroptú sólyom.

Inség nem el, nyomorokak nincs hatalma Szereteté a földnek birodalma.

Míg így beszél a litnek embere: Előtte zág a vésznek tengere.

Tépett ruhában mennyi árva sirt?! Égő szivekre hol van balzsamír?

Kemény erővel jár-ke a hatalmas! . . . Kegyelmet kérmél? rád rivalija: „halgas!”

Karácson napján.

1874

Világ ünnepe! Légy üdvözölve általunk!

Örömtől pirosló hajnalodon hadd zendüljön meg ismét az angyalikar, „Békeség a földön és az emberekhez jó akarat!” És e dal hadd zengjen a kunyhótól a palotáig; hadd vegye át az ifju az aggyastán részkető ajkairól, a gyermek az ifjutól! . . . A föld egyszerű gyermekétől a fényes ur, a tudatlantól a tudós, az alattvalótól a királyok! . . . Hadd verjék vissza az ormok a völgyeknek, hadd ragadja a szellő túl a hegyeken s tengereken, messze, elvadtul pusztákba, idegen nép közé, kikre még hűdrczyomásoként neheztől a sötét éjszaka! . . .

Közel két ezredéve már, mióta a „békeség” és „szeretet” első sugára felragyogott, és mégis napirenden a küzdelem, a vérontás, az érdek és személyharcz, az irigység és gyűlölködés, a rivalom és fondorkodás! . . . Valóban úgy látszik, mintha a győzelem, a ma fellobogott fény, elleneinek részére állana; pedig valóban nem úgy áll a dolog! . . .

Igaz, hogy küzd még a tudatlanság; sötét felhőt, áthatlan éjt szándékozik borítani az emberiségre.

Az emberi szív még sem oly tisztá, mint a minőnek lenni kellene!

A hatalomszomjas ember még titokban köszörtli fegyverét! . . . S vas fegyelmű hadakat vezet egymás öldöklésére.

Az irigység és rozszakarat szótárában még nem találd e szókat: „igazság” és „szeretet.”

Itt ott az inség elhagyott pusztán még a magára hagyott nyomor zokog. Az erény még itt ott szümiteték, az igazság keresztre feszítették! — A „szabadság” sulyos bilinseket esőrgel lábain.

De egészen véve még is örvendetes haladás mutatkozik. — A nemesed érdekek elleni folyvást vesztik a tért lábaik alól, az ellen fegyverein napontok újabb esorbák mutatkoznak, s nem sokára bágydantok ejtendik ki kezükből az ösztöztört fegyvereket.

Csak kevés évek is nagy eredményt mutathatnak fel. — Válaszfallak omlottak le, melyek oly átkosan zárták el egy-

A megváltó jutalma a keresztl! . . . Szegény hazam, te melyen erzed ezt!

Mégis ne csüggedj! ezt a fényt kövséd Vészben, viharban egyként, örömet.

Mert e napfénye szent lesz és örök, Ifjan mosolyg, bár föld ing, s mennyi örög.

Lukács Ödön.

Egy család története.

(Regényes korrajz.)

III. Rész.

„A regényes hely.”

(Folytatás)

A falu legénysége természetesen nem veszt részt az ártatlan mulatságban közvetlenül, csak közvetve, oda tapadó szemével, s amin a dalló, nevető nők haladnak végig a falun, ok is lassanként tovább vándorolnak kaputól-kapujhoz, mintha csak egy véletlenségből történnék az egész, és mégis mind szemből kíséri lopva a maga kiválasztottját! Nem a romlatlan köznép még annyira nem vette, mint

mástól a testvér sziveket. — Rabszolga kereskedések szüntettek be, a szabadság és jog folyvást nagyobb körben terjesztetik ki. A tudomány, a nevelés által, boldogítón hat el azon körökbe is, melyeket néhány évtizeddel ezelőtt még csak az igavonók sorsában szerettek részesíteni. A szeretet már valóban mennyei hatalom az érző ember kezében; előtte nincs inség, nincs nyomor, miheylest akarja.

Mindent ama felcsillogó sugárnak köszönhetjük.

Legyen áldva s üdvözölve általunk és szellem!

Ki a karácsonyt megtűnnepele, akaratlanul e nemes eszméknek áldozik. Legyen azért „békeség” a szívbén, „szeretet” a családban „egyvetérs” a hazában, „jó akarat” a haza polgáiraiban! Ez lesz ránk nézve akkor a legszebb karácsony ünnepe.

Ekkor a megpróbáltatás eme nehéz napjaiban is megállhatunk; az inség nem ver le, a nyomor nem csüggeszt el, mert egyet érte és támogatva, bátran haladunk a keserűség siralom völgyében is.

Legyen tehát karácsonyi imánk: „Szabadság, egyenlőség, testvériség.”

Cs. J.

KÖZÜCEK.

Válasz

Görömbi Péter urnak

A „Szabolcs” 47. számában ily czímmel „a tanító a társadalmi életben” egy epés cikk jelent meg fon tiszelt ur ismert tollából; melyben egy néptanító ügyét iparkodik védeni, de oly módon, hogy ez által egyszerűsind egy hasonlítás, bár más valáfelekezeti néptanítót e lap olvasó közönsége előtt meghurcoljon, sárba rántson.

Nagy kegyesen nem nevez ugyan meg, mert mint magát kifejező ez egyen név nélkül is magára ismerend. És igaz volt. Mert én csakugyan megéretttem, kirol lehet itt szó, sőt többet mondok: Kár volt saját becses nevét is közölni, mert, legyen meggyőződve, e cikkből azt is könnyen kitalálhat vala; hisz nem hiába mondja a költő: „Csak sást nemzenek a sasok, és nem szül gyáva nyulat Nubia párducza.”

De dolagra térek: Tiszelt cikkirő ur föléntli, hogy én az iskola udvarán egy kuglizót rendeztem be. Igen a kuglizó csakugyan létezik, és pedig a mennyiben jelenleg én vagyok a helybeli orgorista-tanító, mondhatom a saját udvaromról. Itt szokott a város értelmiségének nagyobb része, valláskülönség nélkül, összejönni, a délelti órákat egy kis test-

az urak ott a városokon, kik felgyverzett, vagy ha ugytetszik elpálistolt szemekkel hulyogotának a szembejövök zemei közé, s szemtelen toladokásokkal ostromolják még az ismeretleneket is.

A falusi romlatlan kedély szerelme titokban nyíló virág. Próhána csak egyetlen nő oda vegyülni nyilvános mulatságok kívül a legények társaságába, az ugyan nem kapna többé ferjét, s raggal aligha arra nem ebrénde fel, hogy szép tarka pántlikába font haja eltánt.

A szerelmek találkozója a „kalácska” és „fonóka” itt kötetnek a viszonyok, vagy helyesebben: füződnek tovább. Egy véletlenül, vagy önkéntelen eljettit orsó, mit ugy szeretnek felkapni a legények, az ennek átadásáért követelt, de legjelzebb erőszakkal rabolt csök, egy két lopva váltott tekintet, vagy titkos kéz szorítás minden közeledés . . . és még is oly híven, oly igazán tudnak ezek szeretni! . . .

. . . A dalló, nevető leányok kipírult mosolygó arczal folytatják a játékok tovább! . . . (Majd elfeledjük mondani, hogy a mi jégzőnk is felebréd a esiklandozó dalra, s egy ruhástól a mint kanapéjáról felkelt, kiment bűmülni és gyönyörködni a falu szépeiben, mert mi tures tagadás, a falusi szépségek iránt ó is nagy fogakonyssággal viseltetett, s ó is haladt együtt tovább és tovább a széllel.)

mozgás- újságolvasás- és hasznos eszmecserevel töltendők. S ezzel, azt hiszem, senki jót sem srtettünk meg. Azonban csak most jön a dolog velleje. Cikkirő ur azt mondja tovább, hogy én a helybeli más felekezeti tanító, ki e téren oklevelet szerzett, midőn állását elfoglalta volna, tehát ezt saját felekezémmre s önkényileg a teköz-társaságotól kizártam.

Eloszró is szabadjon kérdenem: mit akart cikkirő ur a s zavaival mondani: „ki e téren oklevelet szerzett, midőn állását elfoglalta volna”? Talán védeném érdemének kiutvetésére hozza fel, vagy ellenem? Ha az első okból: ugy csodálom, hogy lehet lyesmit fel is említeni, mikor ugy is tudjuk, oklevél nélkül állását el sem foglalta volna. Ha pedig ellenem; mintha én azzal talán nem is bírnék: ugy a közönség előtt ily rozsz akaratú gyanúsítást kikérvé, felhívom a cikkirő urat, ne sajátjón egyszerű máson belpogotnati és én szivesen szemei elé fogom tárni tanítói okleveletem; sőt postamesteri diplomám által azt is ki fogom mutatni, hogy valóságos postamester, nem pedig postakézeli vagyok.

A mi pedig azon vádat illeti, mintha én a szóban levő tanító ur a teköz-társaságotól kitiltatnám volna, megjegyzem: ha valaki udvarán egy zártkörű kuglizót állítana, ugy hiszem, ha nem is eselekednék udvariasan, de mindestre jogában állana önnöt bárkit is, kitiltani. Itt azonban hasonló eset nem fordult elő. Avagy kérem nevezze meg az idot, esetet, mikor utasítottam el őt egyenesen udvaromról? — De kérdi talán cikkirő ur, hogy van az tehát, hogy az illető tanító még sem tagja ama társaságnak? Megmondom. 1-ször Mintán már létezett társaságban nem fizette ki egészbeni tagdíjletményét. 2-szor Mert közte és köztem már évek óta feszült viszony létezik; hogy pedig mi okból? sem a dologhoz nem tartozik, sem cikkirő urnak nem tartozom felelni. Elég az, hogy e viszonyról fogva sem ő az én házamat, sem én az ővét nem látogattuk. — Ime most már mind a t. olvasó, mind cikkirő ezt beláthatja, hogy tulajdonképen nem én, hanem e feszült viszony tiltja őt el a kuglizó társaságtól. Egy ily eset pedig, ugy gondolom igen természetes, és a mindennapi életben, hol annyi baj, és kellemetlenség adja elő magát, nem érné ritka esemény. Éz sajnos ugyan, de nem tehetünk róla; mert ha minden kellemetlenség, bajt, viszályt meg akaránk szüntetni, előbb az embereket kellene megsemmisíteni, mint kibéni mind ezek valódi oka rejlik.

Kár volt azért cikkirő urna, mielőtt a dologt alaposan ismerte volna, azonnal érkeletlen, jellemtelen stb. jelszókban keresni az okot, melyek itt szóba sem jöhettek; kár volt mindjárt oly pathoszal humanizmust, erkölcsi, társadalmi meggyilkolást engeletni. Avagy ha cikkirő ur a humanus elveket oly tökéletesen elsajátította, kérdem: humanusnak nevezhető-e — ezen eljárása, midőn egy néptanítót minden elegendő ok nélkül, tulzott vádakkal pellengérré igyekszik állítani? Itélje meg a t. olvasó.

S ezzel végére értünk volna a valódi ügynek. De mint hogy e cikkben előfordul más néhány, ép oly különös, mint sértő meg-

A menet épen az uraság lak előtt volt már, ritka kedv, dévaság csapott fel a nevető lányok ajkairól, az öröm folyvást fokozódott s mindinkább elragadta az ártatlan szüzies kedélyeket.

. . . Egyszerre nagy hi-hó, zaj, kiabálás csapott fel az urasági udvarból: a kapun a remélt kifejezésével rohantak ki a eseled emberek, ellökve maguk előtt a bázmsz gyermekeket, s keresve menekedtek. Az udvaron belül szakadozott kiáltások: „Tala te Gyöngyös” és rekedt bögs hallatszotak! A zaj és remélt egyre nőtt! Mindez egy pillanat műve volt.

A másik pillanatban már ott állt az uradalmi gulya hatalmas bikája a kapuban, vérben forgó szeméit végig jartatva az előtte álló közönségen, melynek lábait a remélt a földhöz szegte.

A falu legénysége gráviább része mihamar futásnak indult, utánok a jégző; — a leányok még akkor is táncoltak tovább, a legények közül egy bátrabb hozzájók szaladt, figyelmzettette őket.

Ezen remélt kifejezésére nincs szó az emberi nyelven.

A lányok még akkor is fogták egymákezeit, a melabus dal egy rémes sikoltással változott, — a kétségbejött remélt földhöz szegte lábaitak. — Ez volt szerencsésjök,

Könyomatú látogató-jegyek UJÉVIG 100-a csak 1 frt.

A debreceni

könyv-, kő-műnyomda s kártyagyári részvénytársulatnál megjelent és kapható

A MÉTER RENDSZERT TÁRGYAZÓ négy fali táblázat.

E táblázatok közül 3 db elkülönítőleg a hossz-, súly- s kőb-méreteket mutatja kellő magyarázati szöveggel; — a negyedik táblázat pedig az általános rovtos kiszámítással foglalkozik.

Főelőnye a táblázatoknak abban áll, hogy használatuk semmi előleges tanulmányt nem igényel s bárki is számítgatás nélkül régi mértékeket újban, újakat régieben azonnal kifejezni képes.

Ára a négy táblázatnak 1 frt 60 kr.

Az igazgatóság.

3—?

Igen szép aranyozott új véi üdvözlő-jegyek 100-a 1 frt.

Nyomatványok gyorsan és pontosan készíthetők.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíthetők!

ILLINCZ GYULA

könyvkereskedése Nyiregyházán.

Városháza épületben (főbejárásnál balra első ajtó.)

Ajánlja a karácsonyi és új évi ünnepekre dusan felszerelt raktárát. Kaphatók ifjusági ajándékok. Remek munkák díszkötésben, naptárak magyar és német nyelven, albumok, névnapj és új évi jegyek. Olajnyomatú képek.

Továbbá ajánlom a n. é. közönségnek becses figyelmébe vonalzott könyvekből, papír, író-és rajzszerekből, valamint az újonnan megjelent könyvekből dusan felszerelt üzletemet.

Kívánatra áttekintési küldeményeket is tehetek.

Illincz Gyula.

3-3

Karácsonyi és ujévi ajándékul

ajánlom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, e célra és időnyre, hölgyek és uraknak igen alkalmas tárgyakat, dús választékban. Gyermekeké-
k 14 krtól kezdve. Nemkülönbön valódi tokaji asszú és szomorodni borraktáramat.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközöndi, a meg nem totzett tárgyakat készséggel másokért kicseréli

Pollátsek József,

főpiacz, Ferdlicskai házban.

Hirdetés.

Alulírott a Pazoniyutczán létező Bodnár István tulajdonát képező

„HÁRS-hoz“

vendéglőt átalvevén s az itt újonnan épített számos vendégszobákat az izlés és kényelemnek teljesen megfelelőleg berendezvén és felszerelvén.

Bátor vagyok a n. é. helybeli s vidéki közönség pártfogását, — megelőző, pontos és jutányos ár mellett leendő kiszolgálat biztosítása mellett, — kikérni.

Nyiregyháza, nov. havában 1874.

Gorovy Adolf,

vendéglős.

(4-4)

Hirdetés.

Üzv. Hvezda Sámuelné házában egy butorozott szoba kiadó. Ugyanott kosztot is lehet kapni mérsékelt ár mellett. Értekezhetni a tulajdonosnével saját házában. (A szarvas utcáról az ág. hitv. templomban vezető köz szegletén.

(1-2)

Hirdetmény.

A Veiszhau Mózésné esődtömögébe leltározott több rendbeli ingóságok Bogdát községben 1875. jan. 8-án d. e. 9 órakor készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen becsáron alól is el fognak adatni.

N.-Kálló 1874 deczemb. 17.

Szikszay Pál,

id. esődtömög gondnok.

(-1)

Hirdetés.

A nyiregyházai országos vásár, mely decz. 14-én a kellemetlen rosz idő miatt kellően meg nem tartathatott,

január 11-én fog megtartatni.

Nyiregyházán, decz. 21.

Krasznay Gábor,

polgármester.

(1-2)

POLLÁK

újonnan nyitott

27 kros

egyetemes árucarnokában Bécs Mária-hilferstrasse 1. a legszigorubb jótállással az árúk legújabb minőségéért s valódságáért, s nagyban kicinben kaphatók

Gyapjuruha-szövetek

mindig a leginnomabbak és divatosabbak minden színben, sima, csikos vagy koezkás még pedig **Lüster, Rips s Diagonalplaid kelmék**, egyszínű és cariciorzott soott plaidkeme; legújabb és legszebb özi és téli

Nordpol-flanell (Wattmol) s legújabb nordpol kelmék, divatos ruha barchet, cosmanosi perkal, Cretoo, török piqué hálókötösnek, kék, barna s fehér színű és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készíttelen sziléziai fonalváson, házi- s bőrváson színes és virágos czicz-mouslin és csipke-függönyök, atlasz-gradi, szíves ágynemű, vászondamaszt-törökzöök, matrác és diván gradl, chiffon 3/4 s 5/4 széles, selyem és kásmér nyakkendők, hosszú és rövid harisnyák, keztük, váson- és batizst zsebkendők, csipke, selyem és bársny szalagok mindenféle színnel és szélességgel stb. és számos eger egyéb tárgyak.

Mind csak

27 krajczár.

A stétküldések utánvét mellett azonnal lelkiismeretesen teljesíttetek. Mustrák és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csak

27 krért

róf, darab s pár száma, szigoru jótállással az árúk legjobb minőségéért és nagyban és kicinben áruhatnak

Gyapju-ruhaszövetek,

mindig a leginnomabbak és divatosabbak minden színben, sima, csikos, vagy scot caricior még pedig **Lüster, Rips, Diagonalplaid szövet**, egyszínű és skót modoru plaidkeme, s a legújabb s legszebb özi és téli

Nordpol-Flanell

(Wattmol) és a legnehezebb új nordpol kelmék, divatos ruhabarchet, cosmanosi perkal, creton török hálókötösnek, pique, kék, barna és fehér színű és flanel barchet, rumburgi, hollandi és készíttelen sziléziai fonalváson, házi- s bőrváson, színes és virágos czicz, mouzlin és csipke-függönyök, atlasz-grandi, szíves ágynemű, vászondamaszt-törökzöök, matrác és diván gradl, chiffon 3/4 s 5/4 széles, selyem s kásmér nyakkendők, hosszú és rövid harisnyák, keztük, váson- és batizst zsebkendők, csipke, selyem és bársny szalagok mindenféle színnel és szélességgel, több ezernyi más tárggyal egyregezedul kaphatók a szilárd hitelének ismert legidősb s legelsőbb alapított

27 kros

arucarnokban

Bécsben, Kärtnerstrasse 34.

(Bürcerspital-Gelände.)

Megrendelések utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen; mustrák és árjegyzékek ingyen. (8-307)

BÖSENDORFER L.

világszerte elismert

kifünő

zongorák raktára.

Debreczen, czeglédutcza 47-dik sz.

A zongorák a bécsi áron adatnak el.

3-3

Arverési hirdetmény.

A nyiregyházai kaszinó-egylet által a kaszinói három tekeasztal után, valamint a kártya és dominó-játékból befolyó jövedelem haszonbérbe adása elrendeltetvén; az árverés folyó hó 27-kén d. n. 3 órakor fog megtartatni az egylet helyiségeiben, mi azzal tétetik közlírre, hogy válllvkozni kívánók az árverési feltételeket szintén az egylet helyiségeiben előre is megtekinthetik.

Az egyleti titkár.

(2-2)